

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นายจักรพันธ์ บุญหวังช่วย
ชื่อปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนบริหารการชนบท
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. รังควัต

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกร 2) การยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนมของเกษตรกร 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนมของเกษตรกร 4) ปัญหาและอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในพื้นที่อำเภอแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในพื้นที่อำเภอแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่ โดยวิธีการใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบ simple random sampling จำนวน 158 ราย ผลการวิจัยเป็นดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุโดยเฉลี่ย 47 ปี จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 89.2 มีรายได้รวมเฉลี่ย 35,861.39 บาทต่อเดือน แหล่งเงินทุนส่วนใหญ่กู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เฉลี่ย 170,233.54 บาท การถือครองที่ดินรวมเฉลี่ย 3.36 ไร่ จำนวนโคนมรวมเฉลี่ย 27.29 ตัวต่อฟาร์ม การเป็นสมาชิกกลุ่มสถาบันทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 88.0 ประสบการณ์ในการฝึกอบรมการเลี้ยงโคนม เฉลี่ย 1 ครั้ง

จากการวิจัยการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนม พบว่า เกษตรกรมียอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนมแล้วนำไปปฏิบัติ ด้านการเห็นขบวนการเป็นสัดแบบพร้อมๆกัน เฉลี่ย 4.47 ด้านพันธุ์และการผสมพันธุ์ เฉลี่ย 4.91 ด้านการรีดนมและการปฏิบัติต่อน้ำนม เฉลี่ย 4.55 ด้านการป้องกันและการดูแลสุขภาพโคนม เฉลี่ย 4.21 ขอมรับนำไปปฏิบัติมาก และด้านโรงเรือนระบบปิด เฉลี่ย 3.01 ขอมรับนำไปปฏิบัติปานกลาง

การวิเคราะห์การถดถอยเพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอแม่ฮ่องสอน จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการเห็นขบวนการเป็นสัดแบบพร้อมๆกันมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ คือ แหล่งเงินทุน จำนวนโคนม และประสบการณ์ในการฝึกอบรมการเลี้ยงโคนม ด้านพันธุ์และการผสมพันธุ์ มีความสัมพันธ์อย่างมี

นัยสำคัญกับสภาพถือครองที่ดิน จำนวนโคนม และประสบการณ์ในการฝึกอบรมการเลี้ยงโคนม ด้านโรงเรือนระบบปิด มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับเพศ รายได้ แหล่งเงินทุน สภาพถือครองที่ดิน และประสบการณ์ในการฝึกอบรมการเลี้ยงโคนม ด้านการรีดนมและการปฏิบัติค่อน้ำนม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับอายุ จำนวนโคนม และประสบการณ์ในการฝึกอบรมการเลี้ยงโคนม ด้านการป้องกันและดูแลสุขภาพโคนม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับอายุ จำนวนโคนม และประสบการณ์ในการฝึกอบรมการเลี้ยงโคนม

จากผลการวิจัยปัญหาและอุปสรรคด้านการใช้เทคโนโลยีการเลี้ยงโคนมของเกษตรกร ปัญหาการใช้เทคโนโลยีนำไปปฏิบัติมาก ด้านโรงเรือนระบบปิด เฉลี่ย 4.80 ปัญหาการใช้เทคโนโลยีนำไปปฏิบัติปานกลาง ด้านการเหี่ยวหน้าการเป็นสัดแบบพร้อมๆกัน เฉลี่ย 2.41 ด้านพันธุ์และการผสมพันธุ์ เฉลี่ย 2.72 ปัญหาการใช้เทคโนโลยีนำไปปฏิบัติน้อย ด้านการรีดนมและการปฏิบัติค่อน้ำนม เฉลี่ย 1.89 และด้านการป้องกันและการดูแลสุขภาพโคนม เฉลี่ย 2.08

Title	Effective Adoption Factors of Dairy Production Technology of Farmers in Mae-on, Chiangmai
Author	Mr. Jakapan Boonwangchuay
Degree of	Master of Science in Rural Resources Development
Advisory Committee Chairperson	Associate Professor Nakarate Rangawat

ABSTRACT

This study was conducted to explore : 1) socio-economic characteristics of farmers rearing dairy cattle in Mae-On district, Chiangmai ; 2) their adoption of dairy cattle rearing technology; 3) factors effecting the adoption of dairy cattle rearing technology ; and 4) problems encountered in the adoption of dairy cattle rearing technology. A set of interview schedules was used for data collection administered with 158 farmers. Informants in this study were obtained by simple random sampling.

Results of the study revealed that most of the informants were male, 47 years old on average, elementary school graduates, and married (89.2 percent). Their an average monthly income was 35,861.39 baht. The capital source of the informants was the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives (BAAC) with a sum of loans of 170,233.54 baht on average. Their land holding covered an area of 3.36 rai on average. They reared 27.29 dairy cattle on average. Most of the informants (88.0 percent) were members of an agricultural institution group. They had an experience in attending the training on dairy cattle rearing only one time on average.

Based on the adoption of dairy cattle rearing technology investigation by the informants, the following were found : there was a high level adoption in heat /induction ($\bar{X}=4.47$), breeds/mating ($\bar{X}=4.91$), milking and milking treatment ($\bar{X}=4.55$), and milk protection and health care ($\bar{X}=4.21$). However, the evaporative system was found at a moderate level ($\bar{X}=3.01$).

With regards to the regression analysis for finding the relationships of various factors effecting the adoption of dairy cattle rearing technology in terms of heat/ induction, there was a significant relationship (capital source and number of dairy cattle). Training experience on breeds/mating had a significant relationship (land holding, number of dairy cattle and training

experience). evaporative system, there was a significant relationship (sex, income, capital source, land holding, and training experience). For milking and milking treatment, there was a significant relationship (age, number of dairy and training experience). For protection and care-taking, there was a significant relationship (age, number of dairy and training experience).

For problems encountered in the adoption of cattle rearing technology, the evaporative system was found at a high level ($\bar{X}=4.80$). However, heat/induction breeds/mating were found at a moderate level ($\bar{X}=2.41$ and $\bar{X}=2.72$, respectively) whereas milking/milking treatment and health care were found at a low level ($\bar{X}=1.89$ and $\bar{X}=2.08$, respectively).